

IV SPRAWOZDANIE
DYREKCYI
KURSÓW WYŻSZYCH DLA KOBIET
IM. A. BARANIECKIEGO

za rok szkolny 1902/3, istnienia XXXV.

W KRAKOWIE.
NAKŁADEM KURSÓW WYŻSZYCH IM. A. BARANIECKIEGO
DRUKARNIA UNIwersYTETU JAGIELL.
pod zarządem Józefa Filipowskiego.

1904.

IV SPRAWOZDANIE
DYREKCJI
KURSÓW WYŻSZYCH DLA KOBIET
IM. A. BARANIECKIEGO

za rok szkolny 1902/3, istnienia XXXV.

W KRAKOWIE.
NAKŁADEM KURSÓW WYŻSZYCH IM. A. BARANIECKIEGO
DRUKARNIA UNIwersYTETU JAGIELL.
pod zarządem Józefa Filipowskiego.

1904.

I. Profesorowie.

W roku szkolnym 1902/3 wykładali lub nauczali na Kursach:

- Ks. A. Bakanowski, prow. OO. Zmartwychwstańców, wykładał etykę i historię kościoła.
- Dr. W. Czermak, prof. Uniw., wykładał historię polską.
- M. Dubiecki, wykładał literaturę polską.
- B. Gustawicz, prof. gimn., wykładał geografję i kosmografję.
- Dr. W. Heinrich, Doc. Uniw., wykładał fizykę.
- Dr. S. Grabski, Doc. Uniw., wykładał ekonomję polityczną.
- Dr. A. Mazanowski, prof. gimn., wykładał literaturę polską XIX. w.
- J. Maciołowski, radca miejski i kierownik szkoły, wykładał pedagogję.
- Dr. J. Nowak, prof. Uniw., wykładał higienę.
- Dr. L. Marchlewski, prof. Uniw., wykładał chemję.
- Dr. J. Rostafiński, prof. Uniw., wykładał: o elementarnych zjawiskach życia.
- Dr. L. Rydel, wykładał literaturę powszechną.
- J. Siedlecki udzielał lekcji rysunków.
- Dr. M. Straszewski, prof. Uniw., wykładał filozofję.
- L. Stroynowski, art. malarz, wykładał perspektywę.
- A. Szarłowski, prof. gimn., wykładał historję powszechną.
- S. Tołłoczko, Doc. Uniw., wykładał matematykę.
- W. Wodzinowski, art. mal., udzielał nauki malarstwa.
- Dr. M. Żmigrodzki, wykładał historję sztuki.

Przewodniczącym Wydziału literackiego był prof. Szarłowski, przyrodniczego prof. Marchlewski, artystycznego prof. Jacek Malczewski.

2. Uczennice.

A. Spis uczenic zwyczajnych wydziałów naukowych.

Wzmianka po nazwisku »(z I kurs.)« oznacza, że uczennica wysłuchawszy I kursu wstąpiła na II; jeżeli takiej wzmianki o uczennicy II kursu nie ma, znaczy to, że zapisała się odrazu na kurs II.

Wzmianka po nazwisku »(I półtr.)« oznacza, że uczennica była tylko przez jedno półrocze na kursie.

Litera P w kolumnie składanych egzaminów oznacza, że uczennica zdawszy egzamina z dwu kursów otrzymała dyplom z ukończenia instytutu.

	Wydz. liter.		Wydz. przyrod.	Egzamina	
	Kurs I	Kurs II	Kurs II	składa	zdała
1. Ancutowna Antonina	I	—	—	—	I
2. Bogdanowiczówna Marya . . .	I	—	—	I	—
3. Burdzińska Jadwiga (z I kursu)	—	I	—	I	—
4. Chrystowska Marya	I	—	—	I	—
5. Czekanowska Marya (z I kursu)	—	—	I	—	P
6. Czerniewiczówna Stefania (I półtr.)	I	—	—	—	—
7. Czoborowska Karolina	I	—	—	—	I
8. Dobrzańska Kazimiera (przyrodn.)	I	—	I	I	—
9. Drewnowska Jadwiga (z I kursu)	—	I	—	—	P
10. Foltańska Marya (z I kursu) .	—	I	—	—	P
11. Gałuszcanka Czesława (z I kursu)	—	I	—	—	—
12. Gockowska Wanda	I	—	—	I	—
13. Godziembianka Katarzyna (z I k.)	—	I	—	—	—
14. Goldfingerówna Helena (z I kursu)	—	I	—	—	P
15. Halska Marya (I półrocze) . . .	—	—	I	—	—
16. Hellerówna Ludwika	I	—	—	—	I
17. Heuig Łucya (z I kursu) . . .	—	I	—	—	—
18. Hulewiczówna Marya	I	—	—	—	—
19. Janowska Kazimiera	I	—	—	—	I
20. Jarra Stefania	I	—	—	I	—
21. Jaworska Helena (z I kursu) (na przyr. I półrocze)	—	I	I	—	P
22. Kaleńska Łucya (I półtr.) . . .	—	I	—	—	—
23. Karpuszeko Helena (z I kursu) .	—	I	—	—	P
24. Kiwerska Janina	I	—	—	—	I
25. Korczyńska Justyna (z I kursu)	—	I	—	I	—
26. Kłosydarska Hermina	I	—	—	—	—
27. Kuczkiwiczówna Zofia	I	—	—	I	—

	Wydz. liter.		Wydz. przyrod.	Egzamina	
	Kurs I	Kurs II	Kurs II	składa	zdała
28. Kiester Janina	I	—	—	I	—
29. Kuncewiczówna Wanda	I	—	—	I	—
30. Kurowska Marya (z I kursu)	—	I	—	—	—
31. Kurowska Jadwiga (z I kursu)	—	I	—	—	—
32. Lubodziecka Emilia	—	—	I	—	—
33. Łapińska Marya (I pótr.)	I	—	—	—	—
34. Małachowska Marya	—	—	I	I	—
35. Małachowska Wanda (na przyr. I pótr.)	I	—	I	I	—
36. Mayzlówna Alicya (z I kursu)	—	I	—	I	—
37. Mayzlówna Irena (I półrocze)	I	—	—	—	—
38. Michałowska Zofia (z I kursu)	—	I	—	I	—
39. Mikiewiczówna Bogumiła (I p.)	I	—	—	—	P
40. Mikoszanka Marya (z I kursu)	—	I	—	I	—
41. Minejkówna Alojza (z I kursu)	—	I	—	I	—
42. Moczarska Wanda (I półrocze)	—	I	—	—	—
43. Moczarska Helena (I półrocze)	—	I	—	—	—
44. Moszyńska Julia	—	I	—	—	—
45. Noniewiczówna Amelia (z I k.)	—	I	—	I	—
46. Okuniewska Stefania (z I kursu)	—	I	—	—	P
47. Osiecimska Antonina (z I kursu)	—	I	—	—	P
48. Ossowska Marya	I	—	—	—	I
49. Polzeniuszowa Marya (I pótr.)	—	—	I	—	—
50. Pokrzywnicka Józefa	I	—	—	—	I
51. Przanowska Marya	I	—	—	I	—
52. Rabowska Wanda	—	—	I	I	—
53. Radecka Helena (I półrocze)	—	I	—	—	—
54. Rogoszówna Józefa (z I kursu)	—	I	—	I	—
55. Rostańska Zofia (z I kursu)	—	I	—	—	P
56. Rymkiewiczówna Helena	I	—	—	I	—
57. Rzewuska Marya	—	I	—	—	I
58. Sachsówna Apolonia (z I kursu)	—	I	—	—	P
59. Sawicka Adela	I	—	—	I	—
60. Sądecka Zofia (z I kursu)	—	I	—	—	—
61. Sieglówna Otylia	I	—	—	I	—
62. Sieragowska Helena	I	—	—	I	—
63. Sipayłówna Emilia	I	—	—	I	—
64. Stecka Marya	I	—	—	—	I

	Wydz. liter.		Wydz. przyrol.	Egzamina	
	Kurs I	Kurs II	Kurs II	składa	zdała
65. Stokowska Lucyna (z I kursu).	—	I	—	I	—
66. Suesserówna Augusta	I	—	—	I	—
67. Świdierska Adela	—	I	—	—	—
68. Szczepaniówna Stefania (<i>I półr.</i>)	—	—	I	—	P
69. Szulz-Moro Olga (z I kursu) .	—	I	—	I	—
70. Tomaszewska Jadwiga (z I kursu)	—	I	—	—	P
71. Tomaszewska Wanda	I	—	—	I	—
72. Überall Krystyna	I	—	—	—	—
73. Urbańska Halina	—	—	I	I	—
74. Uznańska Marya (z I kursu) .	—	—	I	I	—
75. Wasserberg Dora	I	—	—	I	—
76. Wiszniewska Anna (<i>I półrocze</i>).	—	I	—	—	—
77. Wohlfeldówna Helena	I	—	—	I	—
78. Wrzeszczówna Klaudia	I	—	—	I	—
79. Wyleżyńska Amelia <i>Aurelia</i> .	I	—	—	—	I
80. Zapłhorska Marya <i>Regina</i> .	I	—	—	—	I
81. Zaporska Janina (z I kursu) .	—	I	—	I	—
82. Zasztówówna Wanda (z I kursu)	—	I	—	I	—

B. Spis uczenic wydziału artystycznego.

R oznacza lekcje rysunku; M malarstwa; W kurs rysunków wieczornych.

W kolumnie odznaczeń 1 znaczy najwyższą nagrodę t. j. list pochwalny; 2 uznanie za postęp; 3 wzmiankę początkującym.

	Dawna	Nowa	Odznaczenie, 2 lub 3
1. Chądzyńska Marya R. M. W. .	I	—	—
2. Chmielowska Marya R. M. W.	—	I	3
3. Czajkowska Kazimiera R. M. .	I	—	—
4. Dankowska Marya R. M. . . .	I	—	I
5. Garbińska Zofia R. W.	I	—	—
6. Giżycka Julia R.	—	I	3
7. Haberko Marya R.	—	I	—
8. Hulewiczówna Marya R.	—	I	—

	Dawna	Nowa	Odnacze- nie 1, 2 lub 3
9. Hulewiczówna Jadwiga R. M. .	—	I	—
10. Janoszanka Michalina R. . .	I	—	—
11. Januszkiewiczowa Teodora R. W.	I	—	—
12. Jodkowa Jadwiga R.	—	I	—
13. Kernówna Zofia W.	I	—	—
14. Konopczanka Marya R.	—	I	—
15. Kossecka Wanda R.	—	I	3
16. Kossecka Stanisława R.	—	I	—
17. Limberkówzna Albina R.	—	I	—
18. Łaszewska Jadwiga R. M. W. .	—	I	3
19. Małachowska Jadwiga R. . . .	—	I	—
20. Mikoszanka Marya R.	—	I	—
21. Narbuttówna Walerya R. . . .	I	—	—
22. Obrąpalska Kazimiera R. M. W.	I	—	2
23. Odrzywolska Halina R.	—	I	—
24. Orańska Stanisława R.	—	I	—
25. Orpiszewska Marya R.	—	I	—
26. Pruszyńska Aurelia R. M. W. .	I	—	—
27. Rogozińska Marya R.	—	I	—
28. Rutkowska Stefania R. M. . . .	I	—	—
29. Rzewuska Marya R.	—	I	—
30. Sieniawska Zofia R. M. W. . . .	I	—	I
31. Sinołęcka Wiktorya R. M. . . .	—	I	—
32. Skarzewska Teresa R. M. W. . .	—	I	—
33. Stojowska Mirosława R.	—	I	—
34. Szczepanowska Eleonora R. . . .	—	I	3
35. Szczepanikówna Stefania R. W.	I	—	—
36. Uznańska Marya R.	I	—	—
37. Uznańska Łucya R. W.	I	—	—
38. Witkowska Jadwiga R.	I	—	—
39. Wołowska Zofia R. M. W.	I	—	—
40. Wurmowa Teodora R. M.	—	I	—
41. Zbijewska Wanda R. M. W. . . .	I	—	—
42. Zielińska Julia R. M.	I	—	—

W roku szkolnym 1902/3 zapisało się jako uczenie zwyczajnych osób 82. Z pomiędzy nich chodziło:

	Kursa			Razem
	I. Lit.	II. Lit.	1. Przyr.	
przez oba półrocza	33	32	7	72
tylko zimą	4	3	4	11
tylko w letnim półroczu	—	2	—	2
Razem	37	37	11	85

Jeżeli w tem zestawieniu ilość uczenie zapisanych na różne kursa i wydziały wynosi 85 pomimo tego, że ogólna liczba tej kategorii wynosi tylko 82, pochodzi to stąd, że trzy uczennice zwyczajne zapisały się współcześnie na oba wydziały.

Uczenie nadzwyczajnych było:

Uczenica zwyczajna w 2 pół. przeszła na nadzwyczajną	1
Z pomiędzy artystek	2
Nadzwyczajnych samych	42
Razem	45

Z pomiędzy nich chodziło:

	Kurs: Zimowy	Letni
przez cały rok	25	25
tylko w zimowym półroczu	14	—
» letniem »	—	6
Było zapisanych razem w półroczu	39	31

Z pomiędzy tych uczenie zapisało się:

	Kurs: zimowy	letni
Na chemię	4	2
» ekonomię polityczną	1	1
» elementarne zjawiska życia	3	—
» etykę	4	—
» fizykę	2	—
» historję Kościoła	—	1
» » polską I kursu	11	8

	Kurs: zimowy	letni
Na historię polską II kursu . . .	10	10
» » powszechną I kursu . . .	7	7
» » » II » . . .	5	1
» » sztuki I kursu . . .	2	2
» » » II » . . .	10	5
» kosmografię	2	—
» literaturę polską	6	6
» » » XIX w.	13	9
» » powszechną	9	11
» matematykę	3	2

Na wydziale artystycznym było zapisanych wogóle osób 42; z pomiędzy nich 9 było bądź uczniem zwyczajnym bądź nadzwyczajnym; pozostaje więc samych artystek 33.

Z pomiędzy nich było dawnych uczniów . . .	20
» » » <u>nowo zapisanych</u> . . .	22
Razem j. w. . . .	42

Z pomiędzy nich chodziło:

Na same rysunki osób	22
» rysunki wieczorne	3
» rysunki i malarstwo	4
» » » i rysunki wieczorne	12
» » wieczorne <u>wyłącznie</u>	1
Razem j. w. . . .	42

To znaczy, że było zapisanych ogółem:

Na rysunki osób	29
» » wieczorne	16
» malarstwo	16

Pomijając zatem osoby zapisane wspólnie w jakichkolwiek dwu kategoriach, będziemy mieć ogółem w ciągu całego roku:

Uczenic zwyczajnych	osób	82
»	nadzwyczajnych »	42
»	wydz. artystycznego »	<u>33</u>
	Razem osób . . .	157

Z pomiędzy nich było prawosławnych 1, ewangeliczek 7, wyznania mojżeszowego 10, reszta katoliczek.

Co do narodowości zapisała się jedna jako czeska, jedna jako węgierka, jedna jako niemka inne jako polki.

Te osoby co do pochodzenia rozdzielały się w następujący sposób;

	Zwycz.	Nadzw.	Artyst.	Razem
Galicja	29	21	12	62
Austria	1	—	1	2
Królestwo Polskie	23	10	8	41
Litwa	9	1	2	12
Wołyń, Podole, Ukraina	9	2	5	16
Inne gubernie cesarstwa	7	3	1	11
Zabór pruski	4	5	4	13
Razem	<u>82</u>	<u>42</u>	<u>33</u>	<u>157</u>

Jak zwykle uczennice wydziałów naukowych wstępujące na kursa miały 18 — 20 lat z nieznacznymi wyjątkami. Wszystkie oprócz 14 miały świadectwa z ukończenia średnich zakładów naukowych.

Sekcyja szkolna uwolniła od czesnego na wydziałach naukowych 5 uczenic zwyczajnych w całości na przeciąg całego roku, a 6 w letniem półroczu. Na wydziale zaś artystycznym uwolniono 2 uczennice chodzące włącznie na rysunki a 7 chodzących i na malarstwo w całości.

C. Egzamina i postępy.

W ubiegłym roku szkolnym zapisało się 11 uczenic na I kurs przyrodniczy, z tych 2 tylko na 1 półroczu. Z po-

między nich 7 przystąpiło do egzaminów, 5 składało egzamina kursowe, 2 otrzymało dyplom.

Na I kursie wydziału literackiego z pomiędzy 33 uczennic, które słuchały wykładów przez oba półrocza, 3 nie przystąpiły do egzaminów, 30 zaczęło je składać, 12 otrzymało świadectwa z ukończenia kursu a jedna otrzymała dyplom.

Na II kursie wydziału literackiego z pomiędzy 31 uczennic, które wysłuchały wykładów przez oba półrocza 8 nie przystąpiło do egzaminów, 12 zaczęło je składać, 1 wysłuchawszy tylko II kursu otrzymała świadectwo z jego ukończenia, 10 zaś otrzymało dyplom.

Zestawienie tych stosunków tak się przedstawia:

	nie zdawało	nie składa	skończyło kurs	ma dyplom	razem składało
I kurs literacki . . .	3	18	11	1	30
II » » . . .	8	12	1	10	23
II » przyrodniczy	3	5	—	2	7
Razem . . .	14	35	12	13	60

Ogółem z 82 uczennic, miało prawo zdawania egzaminów, bo chodziło przez oba półrocza 72, z nich zaś przystąpiło do egzaminu 60, to znaczy 83 %, 24 otrzymały świadectwa z ukończonych egzaminów kursowych a 13 otrzymało dyplom z ukończenia kursów wogóle.

Ale i uczennice, które wysłuchały kursów w poprzednich latach przyjeżdżały lub zgłaszały się do uzupełnienia egzaminów tak, że w obecnym roku wydały kursa ogółem świadectw z ukończenia jednego kursu 43, a dyplomów 21.

Z pomiędzy 43 świadectw z ukończenia jednego kursu otrzymała je 1 uczennica z r. 1897/8, 2 uczennice z r. 1899/900, 6 uczennic z r. 1900/1, 12 uczennic z r. 1901/2 a 24 — j. w. powiedziano — uczennic z ubiegłego roku 1902/3.

Otrzymały dyplomy: 3 uczennice z r. 1900/1, t. j.: Merunowiczówna Marya, Rogoszówna Zofia i Zaporska Marya — 5 uczennic z r. 1901/2, t. j.: Dembińska Marya, Jabłońska Walerya, Pleszczyńska Teresa, Satalecka Anna i Skupińska Leo-

kadya — 13 uczenic z r. b. 1902/3, t. j. Czekanowska Marya, Drewnowska Jadwiga, Foltańska Marya, Goldfingerówna Helena, Jaworska Helena, Karpuszeko Helena, Mikiewiczówna Bogumiła, Okuniewska Stefania, Osiecimska Antonina, Rostafińska Zofia, Sachsówna Apolonia, Szczepanikówna Stefania i Tomaszewska Jadwiga.

Na wydziale artystycznym jury, złożone z dyrektora kursu Jacka Malczewskiego oraz pp. Piotra Stachewicza, Józefa Siedleckiego i Wincentego Wodzinowskiego przyznała na dorocznej wystawie uczenic 1) Listy pochwalne: Dankowskiej Maryi i Sieniawskiej Zofii, 2) Uznanie za postęp w malarstwie i rysunkach: Obrąpalskiej Kazimierze i Zielińskiej Józefie, 3) udzieliło zaś wzmiankę początkującym: Chmielewskiej Maryi, Giżyckiej Józefie, Koreckiej Wandzie, Łuszczewskiej Jadwidze i Szczepanowskiej Eleonorze.

3. Bilans Kursów za r. 1902/3.

		Dochody:			
		K.	h.	K.	h.
Saldo z roku zeszłego ¹⁾				576	20
Czesne wydziału liter. uczenie	zwycz.	7.280	—		
» » » »	nadzw.	1.768	—		
» » przyr.	zwycz.	880	—		
» » » »	nadzw.	208	—		
Za bilety wstępu		71	—	10.207	—
Czesne wydziału artyst. malarstwo		792	—		
» » » rysunki		1.344	—		
» » » rys. wieczorne		210	—	2.346	—
Wpisowe na wszystkich wydziałach		522	—		
Za duplikat świadectwa		10	—	532	—
Gotówką z Magistratu		6.000	—	6.000	—
				<u>19.661</u>	<u>20</u>

¹⁾ Sprostowane o 6 kor., na podstawie sprawdzenia (na moje podanie z 26. X. 1903) rachunków za lata 1909/1 oraz 1901/2 przez Magistrat (Rozporządzenie z dnia 8 lutego 1894).

Wydatki:

Czynsz za dwie pracownice	1.561	28	
Usługa	726	—	
Sekretarka	1.200	—	
Dodatek Dyrektora	800	—	
Ryczałt kancelaryjny	240	—	
Czesne prof. na wydziale naukowym .	8.076	—	
» » » » artystycznym	4.425	—	12.501 —
Modele na wydziale artystycznym . .	637	60	
Nagrody	200	—	
Sprzęty	113	86	
Wydatki administracyjne	315	30	
Reklamy	213	68	
Druk sprawozdań i dyplomów	107	—	
Aparat naukowy i biblioteka	769	76	
Nafta	126	96	2.484 16
			<u>19.512 44</u>
Saldo na rok następny			148 76
			<u>19.661 20</u>

Uzupełniony rachunek za rok 1901/2.

Według zeszłorocznego sprawozdania	19.201	92
Czynsz za lokal	2.796	—
Opał	827	—
		<u>Razem</u>
	22.824	92
A że dochody własne wynosiły	10.845	—
Przeto całkowity niedobór w r. 1902/3 wynosił .	11.979	92

4. Kronika.

Pomijając tę okoliczność, że na I kursie przyrodniczym wykładali, z natury rzeczy, inni profesorowie niż w zeszłym na II, w składzie grona nauczycielskiego zaszła jedna tylko zmiana t. j. że wykłady ekonomii politycznej po panu Drze A. Krzyżanowskim objął Dr. S. Grabski, docent Uniw. Jagiell.

Najważniejszą rzeczą w ubiegłym roku szkolnym było wypracowanie przezemnie dwu podań do Ministerium oświaty, a mianowicie: o udzielenie kursom subwencji oraz o przyznanie uczniom naszym prawa, po ukończeniu kursów z dyplomem, zapisywania się na uniwersytet jako słuchaczki nadzwyczajne. Podania te zostały przez Prezydium miasta posłane do Ministerium oświaty i Ministerium galicyjskiego, czem się zajął gorliwie pan wice-prezydent Leo. On także jako poseł na Sejm krajowy robił również starania w Sejmie o przyznanie kursom subwencji sejmowej; dostarczyłem w tym celu odpowiednich dat statystycznych.

Pozostaje nie tylko przeprowadzenie tych postulatów ale przede wszystkim odpowiednie pomieszczenie kursów, bo nie tylko miasto traci na tem płacąc trzy czynsze, ale kursa nia mogą rozwijać się w tych warunkach. Miejmy nadzieję, że sprawą tą zajmie się kuratorya kursów, wybrana z Sekcyi szkolnej 28 listopada 1902 r., mająca czuwać nad naukową stroną zakładu; w jej skład weszli pp. Radcy: Henryk Jordan, Tomasz Sołtysik i Bolesław Ulanowski.

